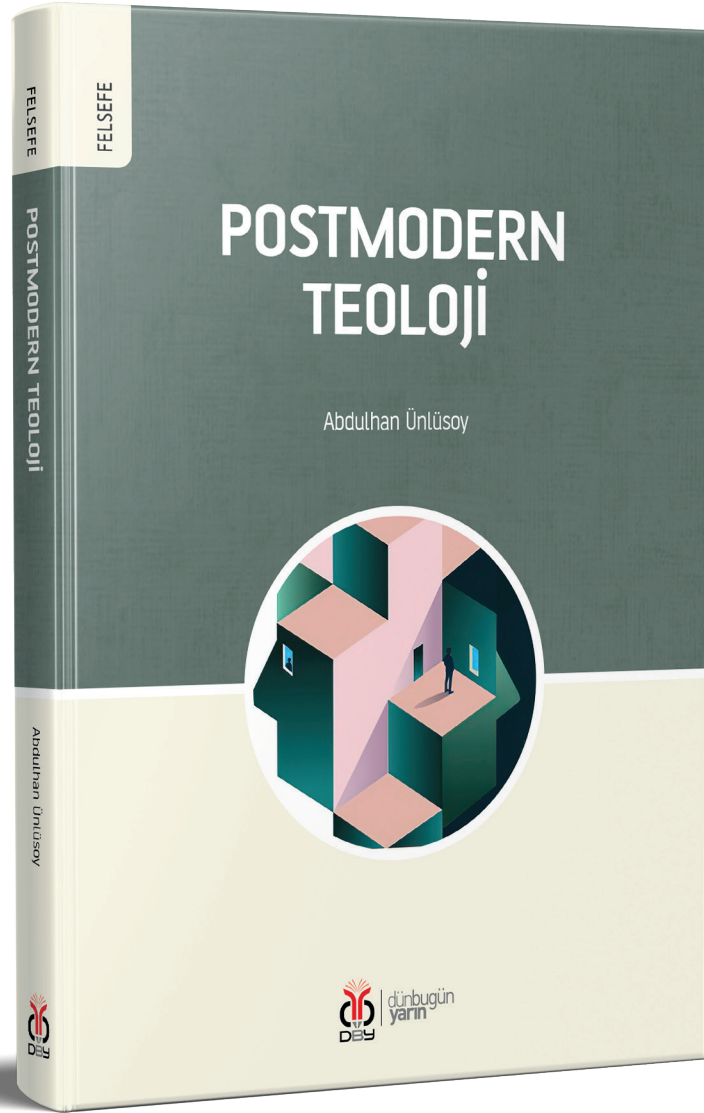

POSTMODERN TEOLOJİ

Abdulhan Ünlüsoy

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2021, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 167
Felsefe: 12

ISBN 978-625-7471-03-9
Sertifika No: 18188

Baskı Tarihi: İstanbul, 2021

Yazar:
Abdulhan Ünlüsoy

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Editör:
Nuh Muaz Kapan

Dizi Editörü:
Nuh Muaz Kapan

Kapak/Mizanpaj:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Birlik Ozalit
(Sertifika No: 20179)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Postmodern Teoloji
/ Abdulhan Ünlüsoy
İstanbul: DBY Yayınları, 2021.
215 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 167) ___ Dizin var
ISBN 978-625-7471-03-9
1- Felsefe 2- Postmodernizm 3- Teoloji

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr
Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Önsöz.....	9
Giriş.....	13

1. BÖLÜM

MODERN DÖNEM TEOLOJİ ANLAYIŞI

Modernizmin Eleştirisi.....	29
Modern Birey.....	39
Modern Tanrı.....	47
Modern Din.....	57
Modern Anlam Krizi.....	65
Sonuç.....	72

2. BÖLÜM

POSTMODERN DÖNEMLER

Çağdaş Postmodern Döneme Bakış.....	75
Postmoderniteye Eleştirel Bir Yaklaşım.....	85
Postmodern Birey.....	94
Postmodern Tanrı.....	100

Postmodern Din.....	107
Postmodern Ahlak	117
Sonuç	131

3. BÖLÜM POSTMODERN TEOLOJİ

Teolojiye Genel Bir Bakış	135
Metafizik	153
Postmodern Teolojiyi Hazırlayan Sebepler.....	164
Postmodern Teoloji	172
Postmodern Teolojinin Eleştirisi.....	189
Sonuç	197
Kaynakça	207
Dizin	213

Önsöz

Teolojik ve metafizik konular, her dönem insanının zihnini meşgul eden önemli konulardır. Tanrı'yı ve Tanrı ile ilgili konuları kendine bir ilgi alanı olarak seçen teolojinin, her çağda, teolojik ve metafiziksel konuları farklı yaklaşım ve farklı yorumlarla ortaya koyduğu söylenilebilir. Yaşanılan her çağın insanının teolojik ve metafiziksel konulara zorunlu bir ilgisinin olduğu gibi çağdaş dönem insanının da Tanrı ve Tanrı'ya inanç gibi konularda, entelektüel olanları da dâhil, bir takım eğilimleri vardır. Çağdaş dönem insanının teolojik konulardaki eğilimlerini, kendinden önceki bir dönem olarak belirleyebileceğimiz modern dönemin teolojik eğilimlerinden, bazı hususlarda ayırmamız gerekir. Bu iki dönem arasındaki teolojik eğilim açısından görülen en büyük fark, modernitenin Tanrı'ya inanca yönelik olumsuz ve değerden düşürücü yaklaşımlarına nazaran çağdaş dönemin bu hususlardaki daha olumlu ve onlara yer açıcı bir tavır içinde olmasıdır. Günümüz dünyasında teolojik konular, modern dönemlerin aksine epistemik bir bağlam içerisinde değil çağdaş toplumlardaki fonksiyonu açısından ele alınmakta, Tanrı'nın varlığı ya da yokluğu problem edinilmeyip bu konuların kişisel var oluş açısından

anlamı üzerinde durulmaktadır. Böyle bir tutum değişikliğinin sebebini, modern bilinç ile postmodern bilinç arasındaki meta anlatılar, rasyonalite şekilleri, evrensellik gibi konulardaki bir paradigma değişimine bağlı hususlar olarak değerlendiren düşünürlerin olduğunu söylemek mümkündür. Böyle bir paradigma değişiminin teolojik içerimleri de vardır. Dolayısıyla teolojik anlamda bahsi geçen durumlara paralel olarak değişen teolojik tutumun avantaj ve dezavantajları önemlidir ve akademik anlamda problem edinilip ele alınmalıdır.

Bu çalışmanın konusu postmodern teolojidir. Teoloji alanında hazırlanan eserlerde farklı teoloji türleri ele alınmakla birlikte postmodern teoloji konusuna dolaylı olarak temas edilmektedir. Fakat bildiğimiz kadarıyla postmodern teolojiyi kendine doğrudan problem edinen bir kitap, henüz mevcut değildir. Bu çalışmanın kaleme alınması hususunda bizi motive eden en büyük sebep bu olmuştur. Bu durum, aynı zamanda, bize yol gösterip kılavuzluk edecek doğrudan bir çalışmanın olmaması dezavantajını da beraberinde getirir. Bu sebeple bu çalışmanın eksiklik, kusur ve hatalarının okuyucu tarafından hoş görülmesini umuyoruz.

Yazım sürecinde yaygın olarak karşılaşılan bir takım zorluk ve sıkıntıların benzerleri, bu çalışmanın geneli için de geçerlidir. Bu çalışmaya özel ve yazma motivasyonunu doğrudan etkileyen psikolojik etkenlerin başında, sevgili annemi kaybetmiş olmanın derin üzüntüsü vardır. Ülkemizi ve dünyanın tamamını her yönden etkileyen bir pandemi sürecinin yaşanıyor oluşu ise yazma motivasyonu hususundaki psikolojik etkenlerin bir diğeridir. Sevgili anneme Rabbimin merhametiyle muamele etmesini dilerim. Ülkemiz ve dünyanın da bu pandemi durumundan bir an evvel kurtulmasını Rabbimden niyaz ederim. Böyle bir ortamın ürünü olan bu çalışmanın ortaya çıkmasında doğrudan ya da dolaylı ola-

rak katkılarını üzerimden eksik etmeyen herkese şükranlarımı sunarım. Ayrıca bu çalışmanın yazımı esnasında göstermiş olduğu engin fedakârlık, hoşgörü ve teşviklerinden dolayı eşim Candan'a; kendilerine gerektiği kadar zaman ayıramadığım çocuklarım Rabia Beril ve Mehmet Tuğrul'a, yeğenim Zeynep Miray'a minnet ve şükran borçluyum.

Abdulhan Ünlüsoy
Malatya, 2021

Kaynakça

- Adams, Daniel J. "Postmodernizmin Teolojik Anlamı". çev. Temel Yeşilyurt. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 4 (1999), 249-262.
- Adorno, Theodor W. "Felsefi Tesbitler". *Hakikât Nedir?* ed. Medeni Beyaztaş. İstanbul: Efkâr Yayınları, 2004.
- Akarsu, Bediâ. *Ahlâk Öğretileri 1: Mutluluk Ahlakı (Eudaimonism)*. İstanbul: İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Matbaası, 2. Basım, 1970.
- Aktay, Yasin - Topçuoğlu, Abdullah. "Giriş". *Postmodernizm ve İslam, Küreselleşme ve Oryantalizm*. ed. Yasin Aktay - Abdullah Topçuoğlu. 9-36. İstanbul: Vadi Yayınları, 3. Basım, 2017.
- Aktay, Yasin - Topçuoğlu, Abdullah. *Postmodernizm ve İslam: Küreselleşme ve İslam*. İstanbul: Vadi Yayınları, 3. Basım, 2017.
- Aliy, Abdurrahman. *Felsefenin Tanrısı: Felsefi Teolojiye Giriş*. İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 2017.
- Anscombe, Gertrude Elizabeth Margaret. "Modern Ahlak Felsefesi". çev. Mehmet Sabır Şaybak. *Felsefe Dünyası Dergisi* 71 (2020), 281-301.
- Armstrong, Karen. *Tanrı'nın Tarihi*. Ankara: Ayraç Yayınevi, 1. Basım, 1998.
- Ayer, Alfred Jules. *Dil, Doğruluk ve Mantık*. çev. Vehbi Hacıkadiroğlu. İstanbul: Metis Yayınları, 1. Basım, 1998.

- Bakunin, Mihail. *Tanrı ve Devlet*. çev. Sinan Ergün. İstanbul: Öteki Yayınları, 6. Basım, 2017.
- Bal, Mieke. "Postmodern Theology as Cultural Analysis". *The Blackwell Companion to Postmodern Theology*. ed. Graham Ward. 3-23. USA: Blackwell Publishing Ltd., 2005.
- Batak, Kemal. *Felsefenin Sonu: W.V.Quine, Doğallaştırılmış Epistemoloji ve A Priori Bilgi*. İstanbul: İz Yayıncılık, 2. Basım, 2017.
- Bauman, Zygmunt. *Postmodern Etik*. çev. Alev Türker. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2. Basım, 2011.
- Bauman, Zygmunt. *Postmodernlik ve Hoşnutsuzlukları*. çev. İsmail Türkmen. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 3. Basım, 2019.
- Berger, Peter L. *Kutsal Şemsiye: Dinin Sosyolojik Teorisinin Ana Unsurları*. çev. Ali Coşkun. İstanbul: Rağbet Yayınları, 4. Basım, 2011.
- Berger, Peter L. *Melekler Hakkında Söylenti*. çev. Ali Coşkun - Nebile Özmen. İstanbul: Rağbet Yayınları, 1. Basım, 2012.
- Berger, Peter L. - Thomas, Luckmann. *Modernite, Çoğulculuk ve Anlam Krizi*. çev. Mustafa Derviş Dereli. Ankara: Heretik Yayınları, 2. Basım, 2016.
- Berkowitz, Peter. *Nietzsche: Bir Ahlak Karşıtının Etiği*. çev. Ertürk Demirel. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1. Basım, 2003.
- Caputo, John D. *Philosophy and Theology*. USA: Abingdon Press, 1. Basım, 2006.
- Carlson, Thomas A. "Postmetaphysical Theology". *The Cambridge Companion To Postmodern Theology*. ed. Kevin J. Vanhoozer. 58-75. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1. Basım, 2003.
- Crane, Tim. "Understanding The Question: Philosophy and Its History". *Experimental Philosophy, Rationalism, and Naturalism: Rethinking Philosophical Method*. ed. Eugen Fischer - John Collins. 72-84. New York: Routledge, 1. Basım, 2015.
- Çınar, Aliye. *Rasyonel Teoloji*. İstanbul: Düşünce Kitabevi, 1. Basım, 2008.
- Demirhan, Ahmet. "Heidegger ve Teoloji". *Tezkire, Düşünce, Siyaset, Sosyal Bilim Dergisi* 11/15 (Nisan 2002), 118-135.

- Derrida, Jacques. *Çile*. çev. Melih Başaran. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, 1. Basım, 2008.
- Derrida, Jacques. *İsim Hariç*. çev. Didem Eryar. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, 1. Basım, 2008.
- Derrida, Jacques - Şerif, Mustafa. *İslam ve Batı Üzerine Bir Konuşma*. çev. Sümeyye Kavuncu. İstanbul: Timaş Yayınları, 2016.
- Direk, Zeynep. "Giriş". *Cogito: Derrida: Yaşamı Yeniden Düşünürken Yaz-Güz 2006/47-48* (ubat 2012), 9-15.
- Düşgün, Feyza Şule. "Onto-Teoloji Kritiği Bağlamında Negatif Teoloji Değerlendirmesi". *Dört Öge* 4/7 (Nisan 2015), 91-103.
- Funk, Rainer. *Ben ve Biz: Postmodern İnsanın Psikanalizi*. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, 1. Basım, 2007.
- Gadamer, Hans Georg. "Felsefenin Bilimselliği Hakkında". çev. Medeni Beyaztaş. *Hakikat Nedir?* İstanbul: Efkâr Yayınları, 2004.
- Gadamer, Hans Georg. "Hakikat Nedir?" *Hakikat Nedir?* ed. Medeni Beyaztaş. İstanbul: Efkâr Yayınları, 2004.
- Geras, Norman. *Marx ve İnsan Doğası: Bir Efsanenin Reddi*. çev. İsmet Akça - M. Görkem Doğan. İstanbul: Birikim Yayınları, 1. Basım, 2002.
- Giddens, Anthony. *Modernliğin Sonuçları*. çev. Ersin Kuşdil. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 8. Basım, 2018.
- Gramsci, Antonio. *Modern Prens: Machiavelli, Siyaset ve Modern Devlet Üzerine*. çev. Pars Esin. Ankara: Birey ve Toplum Yayıncılık, 1. Basım, 1984.
- Griffin, David Ray. *God and Religion in the Postmodern World: Essays in Postmodern Theology*. United States of America: State University of New York Press, 1989.
- Gschwandtner, Christina M. *Postmodern Apologetics?: Arguments for God in Contemporary Philosophy*. New York: Fordham University Press, 1. Basım, 2013.
- Güven, Süleyman. "Postmodern Kimliklerin Kurulumu". *Selçuk İletişim* 9/1 (2015), 266-286.

- Harvey, David. *Postmodernliğin Durumu*. çev. Sungur Savlan. İstanbul: Metis Yayınları, 7. Basım, 2014.
- Heidegger, Martin. *Metafizik Nedir?* çev. Mazhar Şevket İpşiroğlu - Suut Kemal Yetkin. İstanbul: Kaknüs Yayınları, 4. Basım, 2017.
- Heidegger, Martin. *Teknik ve Dönüş/Özdeşlik ve Ayrım*. çev. Necati Aça. Ankara: Pharmakon Kitap, 3. Basım, 2019.
- Hunsinger, George. "Postliberal Theology". *The Cambridge Companion To Postmodern Theology*. ed. Kevin J. Vanhoozer. 42-57. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2003.
- Jameson, Fredric. *Postmodernizm ya da Geç Kapitalizmin Kültürel Mantiği*. Ankara: Nirengi Kitap, 1. Basım, 2011.
- Johnson, William Stacy. *The Mystery of God : Karl Barth and the Postmodern Foundations of Theology*. USA: Westminster John Knox Press, 1. Basım, 1997.
- Ketenci, Taşkiner. *Çağdaş felsefede akıl eleştirisi ve Kant etiği*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora, 2004.
- Kumar, Krishan. *Sanayi Sonrası Toplumdan Post-Modern Topluma: Çağdaş Dünyanın Yeni Kuramları*. çev. Mehmet Küçük. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 1. Basım, 1999.
- Küçükalp, Kasım. *Jacques Derrida: Felsefenin Dekonstrüksiyonu*. İstanbul: Ketebe Yayınları, 1. Basım, 2020.
- Levinas, Emmanuel. *Tanrı, Ölüm ve Zaman*. çev. Işık Ergüden. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 1. Basım, 2011.
- Luckmann, Thomas. *Görünmeyen Din*. çev. Ali Coşkun vd. İstanbul: Rağbet Yayınları, 2. Basım, 2016.
- Liotard, Jean-François. *Postmodern Durum*. çev. İsmet Birkan. Ankara: Bilgesu Yayınları, 2. Basım, 2014.
- May, Todd. *Deleuze: Bir Birey Nasıl Yaşayabilir?* çev. Sercan Çalçı. İstanbul: Kolektif Kitap, 2. Basım, 2017.
- McGinn, Andrew R. "Rudolf Otto ve Kutsal'a Dair". çev. Sevil Ghaffari. *Kutsal'a Dair*. İstanbul: Altıkırkbeş Yayınları, 2014.
- McNab, Christopher. *Alterity, Religion, and the Metaphysics of Postmodernism*. University of Wales, Doktora Tezi, 1998.

- Messinese, Leonardo. *The Problem of God in Modern Philosophy*. çev. Philip Larrey. USA: Davies Group Publishers, 2. Basım, 2005.
- Murphy, Nancey - Kallenberg, Brad J. "Anglo-American Postmodernity: A Theology of Communal Practice". *The Cambridge Companion to Postmodern Theology*. ed. Kevin J. Vanhoozer. 26-41. UK: Cambridge University Press, 1. Basım, 2003.
- Nuyen, Anh Tuan. "Postmodern Theology and Postmodern Philosophy". *International Journal for Philosophy of Religion* 30/2 (1991), 65-76.
- Okutan, Birsan Banu. "Postmodern Toplumsal Metin ve Din: Gölgesizler Örneği". *Milel ve Nihal* 12/2 (2016), 125-148.
- Otto, Rudolf. *Kutsal'a Dair*. çev. Sevil Ghaffari. İstanbul: Altıkırkbeş Yayınları, 2014.
- Özdemir, Muhammet. "Felsefi Bir Bilinç Sorunsalı Olarak Postmodernizm Nasıl Vardır?" *Milel ve Nihal* 12/2 (2016), 25-54.
- Öztürk, Ali. *İmajoloji: Bir Disiplin Denemesi*. Ankara: Elis Yayınları, 3. Basım, 2019.
- Öztürk, Sevcen. "Felsefi Teolojide Antroposentrik Dönüş: Teolojik Antropolojiye Bir Giriş". *Beytul Hikme An International Journal of Philosophy* 10/4 (2020), 1383-1404.
- Plant, Bob. "Wittgenstein, Religious 'Passion' and Fundamentalism". *The Journal of Religious Ethics* 41/2 (2013), 280-309.
- Raskin, Marcus. "Hikâye Anlatma Zamanı". *Bilim ve Postmodernizm Tartışmaları: Postmodernizm ve Rasyonalite*. İstanbul: Bgst Yayınları, 2. Basım, 2012.
- Riggs, John W. *Postmodern Christianity : Doing Theology in the Contemporary World*. United States of America: Trinity Press International, 1. Basım, 2003.
- Rorty, Richard. "Dinsel Zümre Karşıtlığı ve Ateizm". çev. Rahmi G. Ögdül. *Dinin Geleceği*. ed. Santiago Zabala - Richard Rorty. 32-45. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1. Basım, 2009.
- Sarup, Madan. *Post-yapısalcılık ve Postmodernizm Eleştirel Bir Giriş*. çev. Abdülbaki Güçlü. Ankara: Pharmakon Kitap, 5. Basım, 2017.

- Tekin, Ferhat. "Modern Etik Karşıtı Bir Düşünür Olarak Zygmunt Bauman ve Postmodern Etik Anlayışı". *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi* 6/13 (2020), 39-74.
- Tekin, Mustafa. "Postmodernizmin 'Din' Sorunu". *Milel ve Nihal* 12/2 (2016), 7-24.
- Thiselton, Canon Anthony C. *Interpreting God and the Postmodern Self: On Meaning, Manipulation and Promise*. Edinburg: T&T Clark Ltd, 1996.
- Turner, Bryan. "Oryantalizm, Postmodernizm ve Din". *Postmodernizm ve İslam, Küreselleşme ve Oryantalizm*. ed. Yasin Aktay - Abdullah Topçuoğlu. 49-72. İstanbul: Vadi Yayınları, 3. Basım, 2017.
- Tüzer, Abdüllatif. "Postmodernizm ve Tanrı'nın Ölümü: Öznenin Arkeolojisi Üzerine Bir Deneme". *Milel ve Nihal* 12/2 (2016), 73-124.
- Ünlüsoy, Abdulhan. "Analitik Felsefi Teolojinin İmkânı". *Route Educational and Social Science Journal* 5/8 (2018), 1386-1398.
- Ünlüsoy, Abdulhan. "Sosyal Ontoloji Açısından dil ve Yönelimsellik". *Route Educational and Social Science Journal* 4/4 (2017), 72-83.
- Vanhoozer, Kevin J. "Theology and The Condition of Postmodernity: A Report on Knowledge (of God)". *The Cambridge Companion To Postmodern Theology*. ed. Kevin J. Vanhoozer. 3-25. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1. Basım, 2003.
- Vattimo, Gianni. *Şeffaf Toplum*. çev. Ümit Hüsrev Yolsal. Ankara: Say Yayınları, 1. Basım, 2012.
- Vattimo, Gianni. "Yorum Çağı". *Dinin Geleceği*. ed. Santiago Zabala - Richard Rorty. 45-56. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1. Basım, 2009.
- Whitehead, Alfred North. *Aklın İşlevi*. çev. Kevser Çelik. Ankara: Fol Kitap, 2019.
- Williams, John Reynold. *Heidegger'in Din Felsefesi*. çev. Mehmet Türkeri. İzmir: İzmir İlahiyat Vakfı Yayınları, 1. Basım, 2005.
- Zabala, Santiago. "Giriş: Teistleri ve Ateistleri Olmayan Bir Din". *Dinin Geleceği*. ed. Santiago Zabala - Richard Rorty. 9-31. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1. Basım, 2009.

Dizin

- A**
Aristoteles 52, 53, 118, 136, 197
Aristotelesçi düşünce 52
Aydınlanma 15, 21, 22, 23, 24,
30, 45, 47, 48, 54, 56, 59, 142,
164, 165, 180, 202
- B**
Barthes, Roland 42
Baumann, Zygmunt 84, 88, 99
Berger, John 53, 54, 56, 57, 66,
68, 69, 70, 71, 72, 90, 104, 146,
147, 148, 149, 174, 195, 196,
208
bilim 14, 15, 24, 36, 38, 40, 43,
44, 53, 54, 62, 66, 67, 73, 74,
84, 92, 95, 96, 139, 140, 145,
146, 149, 181, 189, 191, 192,
194, 205
Budizm 163
- C**
Crane, Tim 27
- D**
Derrida, Jacques 34, 35, 42, 60,
61, 62, 90, 105, 161, 162, 163,
167, 168, 169, 170, 171, 172,
187, 196, 197, 209, 210
Descartesçi düşünce 48
Descartes, Rene 48, 52, 73, 153,
155, 185
Durkheim, Emile 59
- E**
Elitizm 77
- F**
fenomenoloji 123
Foucault, Michel 42

G

Gadamer, Hans Georg 93, 94,
191, 192, 194, 195, 209
Gellner, Ernst 83

H

Hakikat 96, 133, 168, 187, 190,
191, 192, 193, 194, 209
hermenötik 139, 158, 159
Hıristiyan-lık 19, 24, 54, 61, 63,
93, 137, 158, 162, 178

K

kuantum fiziği 40
kültür endüstrisi 88

L

Luckmann, Thomas 58, 59, 66,
68, 69, 70, 71, 72, 208, 210
Lyotard, Jean-François 82, 84,
89, 210

M

metafizik 9, 16, 22, 23, 24, 36,
48, 53, 58, 61, 80, 81, 147, 153,
155, 156, 157, 158, 161, 162,
163, 178, 183, 186, 195, 196,
200, 202
modernizm 13, 28, 29, 30, 33,
35, 37, 47, 62, 77, 79, 84, 166

N

Newton, Isaac 53
Nietzsche, Friedrich 42, 43, 97,
128, 129, 158, 162, 185, 192,
193, 208

O

Ortaçağ dönemi 67, 103
Otto, Rudolf 50, 51, 52, 137,
138, 150, 210, 211

P

Platon 51, 52, 119, 135, 136, 197
postmodern birey 18, 39, 45,
131
postmodernite 15, 75, 76, 79, 81,
94, 166
postmodernizm 15, 21, 75, 76,
77, 78, 79, 81, 83, 113, 115,
160, 161, 163, 164, 165, 166,
167, 193, 200

R

rasyonalizm 14, 23
rasyonel teoloji 48, 74
Rorty, Richard 92, 93, 150, 157,
158, 211, 212

S

Schleiermacher, Friedrich 150
Sosyal teori 59

T

Tanrı 9, 16, 17, 35, 36, 37, 38,
44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
54, 55, 56, 62, 67, 73, 74, 80,
93, 97, 100, 101, 102, 103, 104,
105, 106, 107, 108, 109, 110,
111, 112, 116, 123, 127, 128,
129, 132, 133, 135, 136, 137,
138, 140, 142, 143, 144, 145,
146, 149, 150, 151, 152, 153,
160, 161, 162, 163, 165, 167,

168, 169, 170, 171, 172, 173,
177, 179, 180, 181, 182, 183,
184, 185, 186, 187, 188, 192,
194, 198, 199, 200, 201, 202,
203, 204, 207, 208, 210, 212

teoloji 10, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
39, 48, 53, 74, 100, 102, 103,
104, 117, 121, 122, 123, 135,
136, 138, 139, 141, 142, 143,
144, 146, 148, 149, 150, 151,
152, 153, 160, 161, 162, 167,
169, 170, 171, 172, 173, 174,
175, 176, 177, 178, 179, 180,
181, 182, 183, 184, 186, 187,
188, 189, 193, 196, 197, 198,

199, 200, 201, 202, 203, 205,
208, 209
Turner, Bryan 83, 116, 212

V

varoluşçuluk 123
Vattimo, Gianni 44, 45, 147,
158, 159, 161, 212

W

Weber, Max 59
Whitehead, Alfred North 154,
155, 212
Wittgenstein, Ludwig 96, 107,
108, 110, 111, 183, 211

POSTMODERN TEOLOJİ

Postmodern teoloji, postmodern düşüncenin teorik varsayımlarından ve eleştirel metodolojilerinden hareket ederek günümüzde değişmekte olan teolojik bakış açılarından bir tanesini ifade etmede kullanılan bir kavramdır. Modernizmden postmodernizme geçişte değişen epistemolojik, ontolojik, politik ve ahlaki alanlardaki değişmeler, ister istemez teoloji alanını da etkilemiş ve yürürlükte olan rasyonel teolojiler, varoluşçu teolojiler v.s. gibi teoloji yapma tarzlarının yanında adına postmodern teoloji diyebileceğimiz yeni bir teoloji yapma anlayışını da beraberinde getirmiştir. Bu yeni teoloji yapma türü dini alana pragmatik anlamda yer açıcı, insani ve kültürel alanları dikkate alan ve Tanrı ve Tanrı ile ilgili konuları olumlayan tavrı ile dikkat çeken bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Teolojide yeni bir yaklaşım türü olarak ortaya çıkan postmodern teolojinin, avantajları nelerdir? Postmodern teolojinin dezavantajlarından bahsedilebilir mi? Bu kitap, bu ve buna benzer sorulara cevap bulmaya çalışır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-7471-03-9

9 786257 471039